

er op dit moment een ernstige financiële crisis gaande is doet niks af aan het feit dat afschaffing van de certificering de afspraak was. En afspraak is afspraak, ook voor een bankier.

TERUGBETALEN STEUN

De staatssteun was op beide vergaderingen een prominent onderwerp. Topman Wynaendts van Aegon liet weten dat hij zal proberen een derde van de 3 miljard staatssteun nog dit jaar terug te betalen als dit haalbaar en verantwoord is. Een beslissing daarover valt uiterlijk begin december van dit jaar. ING wil de schuld aan de Nederlandse staat terugbetalen met zo min mogelijk negatieve gevolgen voor de aandeelhouders. Een tijdspad voor de terugbetaling is er echter nog niet.

Het is teleurstellend dat zowel Aegon als ING lijkt te denken dat de crisis hun is overkomen. Zeker bij ING is dat behoorlijk naïef te noemen. ING heeft als een van de grootste financiële instellingen ter wereld toch ook meegewerkt aan wat er internationaal in de financiële wereld is gebeurd. ING is op allerlei manieren uit zijn jasje gegroeid.

De kapitaalverhoudingen zouden zich bij ING nu echter weer binnen de nieuwe marktnormen bevinden. De Tier 1-ratio lag aan het eind van het jaar inderdaad op een keurige 9,3 procent. Balansverkortings blijft wel wenselijk, met een eigen vermogen op net 2 procent van het balanstotaal, een leverage-ratio van bijna 50. Ook het rapport van de commissie-Maas heeft vraagtekens gezet bij een relatief hoge le-

verage. Toch gaat ING voorlopig geen concrete maximumeisen hanteren voor deze leverage.

Risk officer Koos Timmermans van ING, die de avond voor de vergadering in het televisieprogramma *Zembla* al min of meer zijn excuses aanbood voor de gang van zaken, vertelde de vergadering dat zijn solvabiliteitsratio's tot half 2008 prima op orde waren. Dat zou ook verklaren dat ING tot halverwege 2008 nog bezig was met een omvangrijk programma van inkoop van eigen aandelen. ING rondde op 23 mei 2008 het inkoopprogramma af dat bijna een jaar eerder was gestart. In dat programma kocht de onderneming 183 miljoen eigen certificaten in voor 4,9 miljard euro, een gemiddelde prijs van 26,77 euro! Binnen een jaar zou ING als geheel op de beurs tijdelijk minder waard zijn dan die 4,9 miljard.

BRIEF OVER RISICOBEEHERSING

In de vergadering stemde de Stichting ING Aandelen, het administratiekantoor dat ongevraagd en naar eigen inzicht de stemmen uitbrengt van de certificaathouders die zich niet voor de vergadering hebben aangemeld, zoals gebruikelijk braaf met het ondernemingsbestuur mee.

Toch stelde de Stichting, het moet gezegd, dit keer wel enkele kritische vragen. Paul Frentrop vroeg namens de Stichting of er in juni zoals ieder jaar een 'capital letter' is opgesteld, en of deze is voorgelegd aan de raad van commissarissen en aan De Nederlandsche Bank. Timmermans ant-

woordde hierop bevestigend en meldde dat zowel de raad als DNB geen commentaar had op deze voor interne doeleinden bestemde brief over risicobeheersing. In de capital letter worden de kapitaalsnormen voor het komende jaar voorgesteld en zeker DNB had daar in de zomer van 2008 wel wat mee mogen doen.

Na het weekend van 13 en 14 oktober, toen verschillende banken in de Verenigde Staten en Groot-Brittannië staatssteun ontvingen, kwam ING namelijk serieus in de problemen. Op dat moment zouden agressieve shortsellers het vizier plotseling gericht hebben op grote banken in kleine landen die niet in staat zouden zijn hun banken te redden. ING werd hier het slachtoffer van en moest al op 19 oktober de 10 miljard euro staatssteun accepteren. In januari 2009 kwam daar nog bij dat de staat 80 procent van het risico van de Alt-A hypotheekportefeuille overnam.

BANKVERZEKEREN WERKTE NIET

ING gaat onder leiding van de nieuwe topman Hommen terug naar de basis ('back to basics'). In de herstructureringsplannen wordt de ontvlechting van de bank en de verzekeraar aangekondigd. Op de vraag of het bank-verzekeringsmodel als mislukt kan worden beschouwd antwoordde Hommen dat dit concept op veel gebieden inderdaad niet goed heeft gewerkt. Er worden nu tien tot vijftien bedrijfsonderdelen verkocht, wat in de komende vijf jaar 6 tot 8 miljard euro moet opleveren. Het balanstotaal moet 110 miljard lager worden, waarvan al 70 miljard is gerealiseerd.

Opvallend goed nieuws bij ING was de bevestiging van Hommen in de vergadering dat de winstgevendheid nauwelijks lijdt onder de balansverkortings. Er verdwijnen 7.000 banen en aan het eind van 2009 moeten de kosten met 1 miljard euro per jaar zijn verlaagd. Dit alles ligt op schema en Hommen sprak de verwachting uit dat ING net als in 2008 de komende jaren in staat moet zijn operationeel 4,6 miljard euro per jaar te verdienen voor belasting.

De vergadering greep deze opmerking vervolgens een paar keer aan om dividend te eisen over 2009. Dat zal echter pas weer aan de orde zijn als het verantwoord is, mogelijk pas wanneer de staatssteun volledig is afbetaald. En hoewel Aegon mogelijk dit jaar al een deel van de steun zal terugbetalen, moet niet worden uitgesloten dat ING dankzij het doortastende optreden onder Hommen toch eerder van het juk van Wouter Bos verlost is. ■